MALTA

QORTI TA' L-APPELL

S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH A. FILLETTI

ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA

Seduta tas-6 ta' Settembru, 2010

Appell Civili Numru. 1626/2001/1

Ivan Portelli

v.

Prim Ministru Hon. Edward Fenech Adami u Kummissarju tal-Pulizija

Il-Qorti:

<u>Preliminari</u>

1. F’din il-kawza l-attur appellat qed jimpunja l-validita` tat-tnehhija tieghu minn membru tal-Korp tal-Pulizija billi qed

jallega li ma nghatax opportunita` jiddefendi ruhu mill-allegazzjonijiet maghmula kontrih, u li ma gewx osservati id-disposizzjonijiet tal-ligijiet u regolamenti rilevanti.

2. Ghal fini ta’ dan l-appell, il-fatti rilevanti in succint huma dawn:

1. L-attur kien membru fil-Korp tal-Pulizija sa mill-1986. Fl-1992 huwa gie promoss ghall-grad ta’ surgent u fl-1999 inhatar spettur.

2. Il-Kummissarju tal-Pulizija jghid illi huwa kellu informazzjoni li l-attur kellu kunfidenzi ma’ persuni notorji involuti f’reati kriminali serji, ma’ liema persuni l-attur kien jikkollabora billi jghaddilhom informazzjoni dwar dak li kien qieghed jigri f’certi investigazzjonijiet li dak iz-zmien kienu ghadhom pendenti. Din l-allegazzjoni hija michuda mill-attur.

3. Circa l-20 ta’ Settembru 2000, l-attur gie imsejjah fl-ufficju tal-Kummissarju George Grech, li dak iz-zmien kien Kummissarju tal-Pulizija. Il-Kummissarju staqsieh jekk kienx veru li huwa kellu kunfidenzi ma’ certi malviventi. Il-Kummissarju Rizzo talbu biex jirrizenja. L-attur irrifjuta.

4. L-attur kompla ghaddej bix-xoghol tieghu.

5. F’Jannar 2001, l-attur gie msejjah minn (dak iz-zmien) l-Assistent Kummissarju John Rizzo, li infurmah li l-Kummissarju George Grech ried li huwa, cioe` l-attur, jirrizenja, ghaliex kellu konfidenzi ma’ certi malviventi. L-attur irrifjuta, u kompla ghaddej bix-xoghol tieghu.

6. Fil-5 ta’ Marzu 2001, il-Kummissarju ta’ dak iz-zmien (George Grech) talab lill-Prim Ministru biex fl-interess pubbliku jittermina l-impjieg ta’ l-attur skond l-Artikolu 11(iii) ta’ l-Ordinanza dwar il-Pulizija (Kap. 164).

7. L-Artikolu 11 ta’ l-Ordinanza dwar il-Pulizija, dak iz-zmien - qabel l-emendi li saru bl-Atti XIII u XXIII ta’ l-2002 – kien jippreskrivi hekk:

"11. Il-Prim Ministru jkun jista' inehhi mill-kariga tieghu f'kull zmien ufficjal tal-Pulizija li –
(i) ikun meqjus li aktarx ma jsirx, jew waqaf milli jkun, ufficjal efficjenti tal-Pulizija;
(ii) ma jkunx jista' minhabba f'xi mard tal-mohh jew tal-gisem jaqdi d-dmirijiet tal-kariga tieghu meta dak il-mard aktarx ikun permanenti; u
(iii) ikun meqjus, wara li jittiehed kont tal-kondizzjonijiet tal-Korp, l-utilita` ta' l-ufficjal ghall-korp, u c-cirkustanzi kollha tal-kaz, ma ghandux fl-interess pubbliku jibqa' jservi aktar bhala membru tal-Korp."

Pero` l-Artikolu 28 tal-Kap. 164 kien jippreskrivi hekk:

"Bla hsara ghal kull delega ta' setghat kif imsemmija fl-artikolu 110 tal-Kostituzzjoni ta' Malta fl-ezercizzju tas-setghat moghtija lilu bl-artikolu 10 (barra mis-subartikolu (3)) u 11 ta' din l-Ordinanza, il-Prim Ministru ghandu jagixxi fuq ir-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tas-Servizz Pubbliku."

8. Mhux kontestat li l-attur ma giex infurmat b'din it-talba tal-Kummissarju u li fl-ebda stadju l-attur ma ntalab biex jippartecipa b'xi mod f'dawn il-proceduri li kienu qed jittiehdu kontrih.

9. Fit-2 ta' Mejju 2001, il-Kummissarju gie infurmat li l-Prim Ministru qabel mar-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku (iktar 'il quddiem imsejha "PSC") biex l-attur jitnehha mis-servizz.

10. Fit-3 ta' Mejju 2001, l-attur ircieva ittra minghand il-Kummissarju li permezz taghha gie infurmat li tkecca mill-korp. Ma jirrizultax li kopja ta' din l-ittra giet ezebita fil-process.

<u>Talbiet u eccezzjonijiet</u>

3. Fic-citazzjoni tieghu, presentata fid-9 ta' Ottubru 2001, l-attur talab lill-Prim Awla tal-Qorti Civili:

1. tiddikjara null, invalidu u minghajr effett l-eghmil tal-konvenuti u dana meta l-istess nehhew lill-konvenut minn membru tal-Korp tal-Pulizija permezz ta' avviz datat 3 ta' Mejju 2001 u dana ai termini tal-artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. tordna illi konsegwentement l-attur jerga' jigi ordnat lura bhala membru tal-Korp tal-Pulizija u dana fl-istess grad u kapacita` minnu okkupata qabel it-3 ta' Mejju 2001;
3. tiddikjara lill-konvenuti responsabbli ghad-danni kawzati lill-attur minhabba l-agir taghhom illegali fuq premess, liema danni jigu likwidati f'gudizzju separat.

4. In succint, il-konvenuti – il-Prim Ministru u l-Kummissarju tal-Pulizija – eccepew hekk:

1. Illi preliminarjament ic-citazzjoni ta' l-attur hija inammissibbli u improponibbli in kwantu bazata fuq l-Artikolu 469A tal-Kap 12, billi fid-definizzjoni li jaghti ta' x'inhu "eghmil amministrattiv", dana l-artikolu jipprovdi tassattivament li ma "jinkludix xi haga li ssir bl-ghan ta' organizzazzjoni jew amministrazzjoni interna fl-istess awtorita". Illi r-relazzjoni ta' impjieg ta' ufficjal pubbliku mal-Gvern hija kwistjoni ta' amministrazzjoni interna.

2. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjoni precedenti, l-artikolu 469A tal-Kap. 12 jipprovdi *inter alia* fis-subartikolu (6) li ghall-finijiet **ta' dan l-artikolu**, u ta' kull disposizzjoni ohra **ta' din il-ligi** u ta' **kull ligi ohra** (enfasi tal-konvenuti), servizz mal-Gvern hu rapport specjali regolat b'disposizzjonijiet specjali specifikatament applikabbli ghalih. Dan ifisser li l-istess disposizzjonijiet precedenti ghas-subartikolu (6) ta' l-Artikolu 469A m'humiex applikabbli fir-relazzjoni ta' impjieg bejn il-Gvern u l-impjegati tieghu ghaliex hemm ligijiet ohra li jirregolaw tali relazzjoni.

3. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti, skond l-artikolu 110 tal-Kostituzzjoni t-terminazzjoni ta' impjiegi fis-Servizz

Pubbliku hi fdata f'idejn l-eccipjent Onor Prim Ministru li, izda, jagixxi fuq **ir-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku** (enfasi tal-konvenuti), kif gara f'dan il-kaz. Pero`, l-Artikolu 115 ta' l-istess Kostituzzjoni jipprovdi li l-kwistjoni jekk il-Kummissjoni tkunx qdiet validament xi funzjoni moghtija lilha bi jew skond din il-Kostituzzjoni "m'ghandhiex tigi ezaminata minn ebda Qorti".

4. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti, l-attur qed jaghti interpretazzjoni skorretta lill-Artikolu 11 tal-Kap. 164.

5. Illi in oltre r-regolament 35 ta' l-Avviz Legali 186/1999 mhux applikabbli fil-kaz ta' l-attur billi l-Kap 164 huwa ligi specjali applikabbli b'mod specifiku ghall-ufficjali tal-pulizija u ghalhekk tregi l-massima *lex specialis derogat generalis*. Di piu`, fil-gerarkija tal-ligijiet, Ordinanza hija superjuri ghal-legislazzjoni sussidjarja.

6. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju, l-eccipjenti la kisru l-Kostituzzjoni u lanqas naqsu milli josservaw il-principji ta' gustizzja naturali billi fit-tkeccija ta' l-attur mill-impjieg tieghu huma agixxew skond il-ligi u fl-interess pubbliku.

7. Illi bla pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti, kontra dak li hemm dispost fl-artikolu 156(4) tal-Kap. 12, l-attur naqas li jiddikjara dwar kull xhud x'fatti u xi prova bi hsiebu jaghmel bix-xhieda taghhom.

8. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti, din il-Qorti m'ghandhiex gurisdizzjoni li tordna li l-attur jerga' jigi ri-integrat fil-kariga li kellu qabel.

9. Illi l-eccipjenti ma kkawzaw l-ebda dannu lill-attur u t-talbiet kollha tieghu huma infondati fil-fatt u fid-dritt.

<u>L-ewwel sentenza appellata</u>

5. B'sentenza parzjali tat-30 ta' Jannar 2004, il-Prim Awla tal-Qorti Civili cahdet l-ewwel u t-tieni eccezzjoni tal-konvenuti u ddecidiet li l-kawza tkompli fil-meritu. L-ispejjes ta' din l-istanza kellhom jigu sopportati mill-konvenuti. Il-konvenuti appellaw ukoll minn din is-sentenza, liema sentenza qed tigi riprodotta bahala **Appendici A** biex tifforma parti integrali mill-odjerna sentenza.

It-tieni sentenza appellata

6. B'sentenza tas-27 ta' April 2009, il-Prim Awla tal-Qorti Civili ddecidiet il-vertenza billi cahdet l-eccezzjonijiet tal-konvenuti u regghet poggiet lill-attur fil-pozizzjoni li kien qabel it-3 ta' Mejju 2001 u f'dan is-sens laqghet it-talbiet kollha tieghu u ddikjarat null, invalidu u minghajr effett l-ghemil tal-konvenuti meta nehhewh minn membru tal-Korp tal-Pulizija; ordnat lill-konvenuti jergghu jpogguh fil-pozizzjoni li kien fiha qabel it-3 ta' Mejju 2001 u ghalhekk fl-istess grad fil-korp li kellu qabel dakinhar, u ddikjarat lill-konvenuti responsabbli ghad-danni jekk huwa sofra tali danni. Din it-tieni sentenza – li dderimiet finalment il-meritu – qed tigi riprodotta bhala **Appendici B** biex tifforma parti intergrali mill-odjerna sentenza.

L-appell tal-konvenuti

7. L-Onorevoli Prim Ministru u l-Kummissarju tal-Pulizija hassew ruhhom aggravati bis-sentenza parzjali u bis-sentenza finali, u ghalhekk interponew appell minnhom. L-aggravji taghhom, u l-punti legali minnhom sollevati, kif ukoll ir-risposta ghall-appell tal-appellat, huma identici ghal dawk fil-kawza, deciza llum stess minn din il-Qorti fl-ismijiet **David Gatt v. Prim Ministru Hon. Dr Edward Fenech Adami u Kummissarju tal-Pulizija** (App. Nru 1548/01 JA). Konsegwentement din il-Qorti, a skans ta' ripetizzjoni inutili, taghmel piena referenza ghal dak kollu kontenut f'dik is-sentenza – inkluzi l-konsiderazzjoniet taghha – u, ghall-istess ragunijiet hemm moghtija (ara paragrafi **10** sa **57**) – sejra tichad l-appell tal-konvenuti.

Decide

8. Ghall-motivi premessi – u ghalhekk mhux necessarjament ghar-ragunijiet kollha moghtija mill-ewwel Qorti fis-sentenzi appellati – l-appell ta’ l-appellanti qed jigi respint, u z-zewg sentenzi appellati konfermati. L-ispejjez kollha taz-zewg istanzi ghandhom ikunu a karigu tal-konvenuti appellanti solidament bejniethom.

Deputat Registratur
df

Appendici A

Kopja tas-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili, Cit. Nru. 1626/01, fl-ismijiet **Ivan Portelli v. Prim Ministru Hon. Edward Fenech Adami u Kummissarju tal-Pulizija** deciza fit-30 ta’ Jannar 2004, qeghdha tigi hawn annessa biex tifforma parti integrali minn din l-odjerna sentenza u qed tigi mmarkata bhala **Appendici A**.

Appendici B

Kopja tas-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili, Cit. Nru. 1626/01, fl-ismijiet **Ivan Portelli v. Prim Ministru Hon. Edward Fenech Adami u Kummissarju tal-Pulizija** deciza fis-27 ta’ April 2009, qeghdha tigi hawn annessa biex tifforma parti integrali minn din l-odjerna sentenza u qed tigi mmarkata bhala **Appendici B**.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------